

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Martyrium SS. Sabini Episcopi, Exuperantij, & Marcelli diaconorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

Eccē Chri-
stianorum
laudabilem
vsum, signā
di se sanctā
Crucis si-
gno.

& mente agitans tentationem, digito fecit in fronte signum Crucis. Ille verō pla-
nē fera, & quavis fera sauior, non reueritus est generosum & decorum silentium:
sed se cōrumelia affectum & despectum arbitratus, cum eam apprehendisset, cum
voce aspera eam agrestius interrogabat, quēnā esset, & quō proficeretur. Agna
autem Christi, volens non solitum deuitare cōspectum, voluit eum breui respon-
so superare: Sum Christi ancilla, & vado ad Dominicum. Ille autem insolens imp-
pulsus ab eo, qui in ipso habitabat, demone, dixit: Sed nō finam te illuc proficisci:
sed te adducam ad dijs libandum. Solem enim hodiē colimus: & simul hoc dicēs,
velum traxit, volens eius vultum detegere. Illa autem generosē & fortiter resistēs,
& in eius faciem inspirans, dixit, Incepabit te Christus Iesus, diabole. Ille verō illa
sufflatione & nomine Christi motus ad irā, quē cohiberi non poterat, stricto quem
ferebat gladio, eius latus eo transfegit. Quā statim cum tremore & palpitatione
membrorum in terram cadens, eam sancto sanguine reddidit purpuream. Quo-
quot autem adstabant, eam circundantes, primū quidem eam deplorabant, mi-
serti eius ætatis, & tale quid posse sibi accidere, cogitantes. Deindē apud mi-
serti eius ætatis, & tale quid posse sibi accidere, cogitantes. Deindē apud mi-
serantem, Imperatorem & impium eius decretum vituperantes. Venerandas autem
& sanctas sanctæ reliquias, qui harum rerum studio tenebātur, viri pii Christiani, &
qui in sanctos zelo erant incitati, cum sustulissent, & iusta eis, vt par erat, fecissent,
deposuerunt circiter duobus stadijs a porta Casandriotica, a sinistra viæ publicæ
domum oratoriam ei ædificantes.

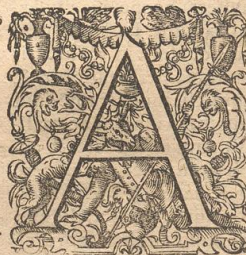
S. Anyfia à
petulanti
nebulone
interficatur.

Basilica ei
extruitur.

Hæc autem sustinuit sancta, imperante Maximiano: in nos verō regnante in in-
finita secula Christo Iesu Domino nostro: Cum quo patri cum sancto spiritu hon-
or & potentia, nunc & semper, & in secula seculorum Amen.

MARTYRIVM SS. SABINI EPISCOPI, EXPER-
RANTII ET MARCELLI DIACONORVM, &c.
vt in Martyrologio Bedæ habetur, itemq; Adonis.

Decemb. 30

PVD Spoletum passio S. Sabini Episcopi, Exuperantij
& Marcelli diaconorum, & Venustiani cum vxore & fi-
lijs sub Maximiano Augusto. Qui B. Sabinus cum esset
in omnibus diuinis instructionibus clarus, & sermone
eloquētissimus, tentus est à Præsidi Tusciz Venustiano,
cum duobus diaconibus Exuperantio & Marcello, &
multis clericis. Cui Venustianus deum suum Iouem,
quem habebat in cubiculo ex lapide mirè formatum, in
vestimentis aureis ad adorandum obtulit. Quem B. Sa-
binus in manibus acceptum, facta oratione continuo
illisit in pauimentum, & confregit. Quod factum videns
Venustianus, cum furore iussit, vt præciderēt ei manus, & in conspectu eius Mar-
cellum & Exuperantium eculo suspendi, ac fustibus macerari, vnguisque radi-
latera eorum, & ignem supponi. Hoc factō, in confessione Domini spiritū emise-
runt. Quorum corpora iussit iactari in fluuium, Sabinum verō Episcopum in car-
cerem retrudi.

S. Sabinus
confringit
Iouis simu-
lacrum.

SS. Marcel-
lus & Exu-
perantius
reddunt spi-
ritum.
* tertio

S. Sabinus
cæcū sanat.
* decem

Venustianus
credit.

Occiditur
cum suis.

Audientes hoc quidam piscator & presbyter, collegerunt corpora sanctorum,
& sepeliērunt iuxta viam * pridie Calendas Ianuarij. Serena verō Christianissima
vidua, curam habens S. Sabini Episcopi, adduxit ad eum in carcerem nepotē suum
Priscianum, qui erat cæcus. Tum S. Sabinus truncas manus super oculos eius po-
suit, & in fide Christi, oratione facta, illuminauit. Videntes autem, qui in custodia
erant, miserunt se ad pedes eius, numero * vndecim, & baptizati sunt. Quod cum
nunciatum esset Venustiano præsidi, (indoluerant enim ei oculi, & præ dolore ne-
que cibum, neque potum, neque somnum capere poterat) misit vxorem suam, &
duos filios, vt adducerent beatum Sabinum ad domum eius de carcere. Adductus
itaque, prostravit se ad pedes eius Venustianus cum fletu, vxorq; eius & filij agen-
tes poenitentiam, & rogantes se baptizari. Mox baptizatus vt de pelui leuatus est,
nullum dolorem oculorum sensit.

Nunciatum est autem hoc Maximiano: qui iratus, præcepit Sabinū damnari, &
ipsum Venustianum capite truncari. Veniens autē Lucius tribunus, sine auditione
beatum

SURIU

q ber
10 ber
RVIII
5

beatum Venustianum cum vxore & filijs necauit in ciuitate * Affinare: sanctum vero Sabinum adduxit in ciuitatem Spoletum, & tandiū præcepit cædi, donèc deficeret. Cuius corpus collegit venerabilis Serena, quæ iam manus eius in dolio vitreo cum aromatibus condiderat, & infra domum suam posuerat, & sepeliuit eum à ciuitate Spoletana milliario plùs minùs vno, seprimo Idus Decembris. Festiuitas tamen eius, & suprà nominatorum martyrum, tertio Calendas Ianuarij agitur.

ITEM DE EODEM SANCTO SABINO IN SIGNE MIRACVLVM, VT HABETVR IN PAVLI

Diaconi, de gestis Longobardorum libro quarto, cap. quinto.

Equenti anno quàm Theodebertus Francorum Rex, cum Clothario patru ele suo bellum gerens, eius exercitum vehementer affixit: Ariulphus Dux, qui Faroaldo apud Spoletū successerat, moritur. Hic Ariulphus cum bellum cõtra Romanos in Camerino gessisset, victoriamque patrasset, requirere à suis hominibus cepit, quisnam vir ille fuisset quem in prælio quod gesserat, tam strenuè pugnantem vidisset. Cui cum sui responderent, se illic nullum fortius bellantem, quàm Ducem ipsum vidisse, ille ait: Certè multò per omnia me meliorem ibi alium vidi: qui quoties me aduersè partis aliquis percutere voluit, me semper suo clypeo protexit. Cumque Dux ipse prope Spoletum, vbi basilica beati martyris Sabini Episcopi sita est, in qua eiusdem venerabile corpus quiescit, aduenisset, interrogauit cuius illa tam ampla domus esset. Responditque est ei à viris fidelibus, Sabinum ibi martyrem quiescere: quem Christiani quoties in bello contra hostes irent, præsidium haberent, ac eum propterea in suum auxilium vocarent. Ariulphus verò cum adhuc esset gentilis, ita respondit: Et potest fieri vt homo mortuus aliquod viuentibus auxilium præstet? Qui cum hoc dixisset, equo desiliens, eandem basilicam conspecturus intrauit. Tunc alijs orantibus, ipse picturas eiusdem basilicæ mirari cepit. Qui cum figuram beati martyris Sabini depictam conspexisset, mox cum iuramento affirmauit, talem omninò eum virum qui se in bello protexerat, formam, habitumque habuisse. Tuncque intellectum est, beatum martyrem Sabinum eidem in prælio adiutorium contulisse.

Hec continetur in libro 3. Gregorij Papæ.

S. Sabinus Ariulpho Duci prælianti opem fert.

S. Sabinus Christianis in bello præsidium.

VITA SANCTI PATRIS NOSTRI SYLVESTRII, PAPAE ROMANI, AVTHORE SIMEONE

Metaphrasæ: vt habetur 5. Tomo Aloysij. Nos capita margini adiecimus.

VENERANDI quidem, & qui Deum viderunt Apostoli, omnem orbem terræ obeuntes, in hominum animis salutarem seminârunt prædicationem, & multos traduxerunt ab errore ad Dei cognitionem: sed nondum liberè & fidenter se gerebat pietas, donèc insignis Imperator, & vel ipsis equiparandus Apostolis, Cõstantinus ille Magnus, Dei prouidentia ex agresti olea infereretur in lætiam. Qui autem ab infidelitate eum traduxit ad fidem, is iurè iudicetur esse causa, vt se liberè gerat pietas, & omnes ferè se submiserint diuinæ prædicationi. Is est autem diuinus Syluester, cui vel hoc solum suffecerit ad eius laudes celebrandas. Ei autem est vniuersa vita & laudabilis & Deo grata, & quæ ijs, qui virum volunt laudare, præbet amplam encomij materiã. Et ijs quidem, qui sunt amantes virtutis, laus illius lætitiã adferet & vtilitatem. Nam iuuabuntur quidem, qui ab illius vita incitati fuerint ad imitationem bonorum illius operum. Conuenienter autem ei, quod dicit sapientissimus Solomon, etiam lætabuntur. Cùm laudatur iustus, inquit ille, lætabitur multi populi. Sunt ergò diuini huius patris res narrandæ & laudandæ pro viribus.

Decemb. 31. Cap. 1.

Constantinus magnus à S. Syluestro conuersus.

Atque